

خارج الفقہ

۱۷-۷-۱۴۰۱ فقه اکبر ۲

۵

(مکتب و نظام قضایی اسلام)

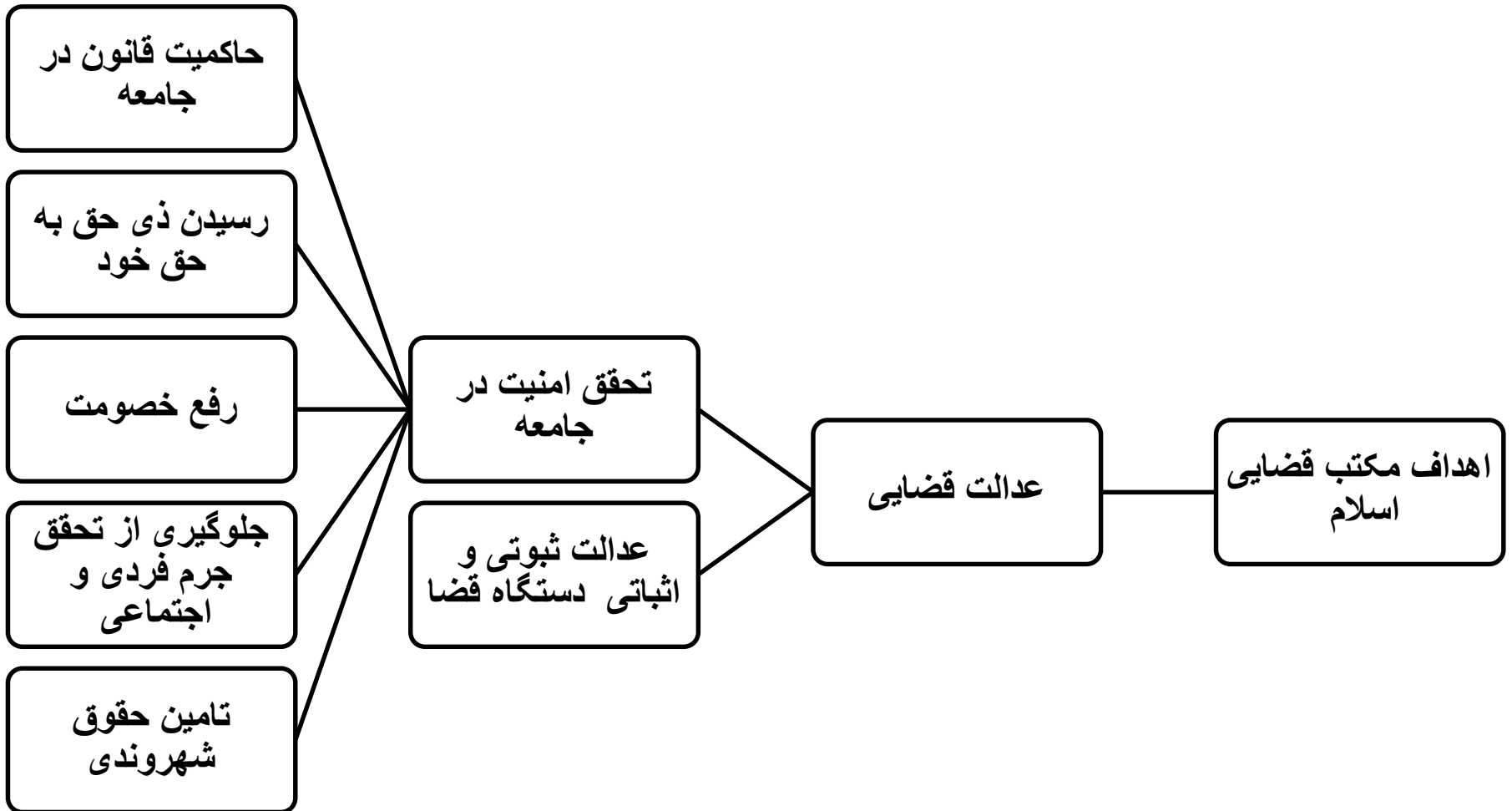
دراسات الاستاذ:

مهدي الهادي الطهراني

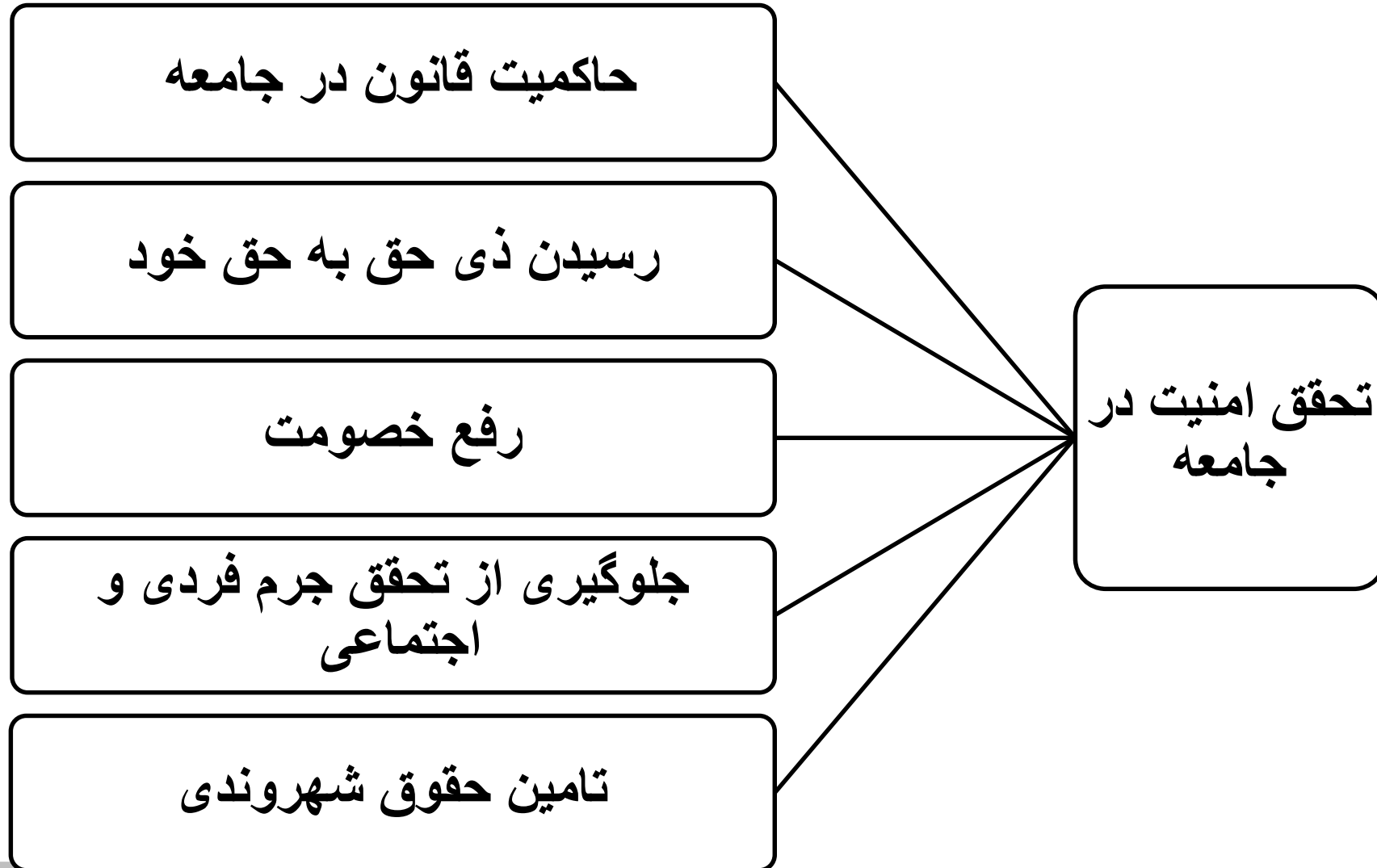
اهداف مكتب قضايي اسلام

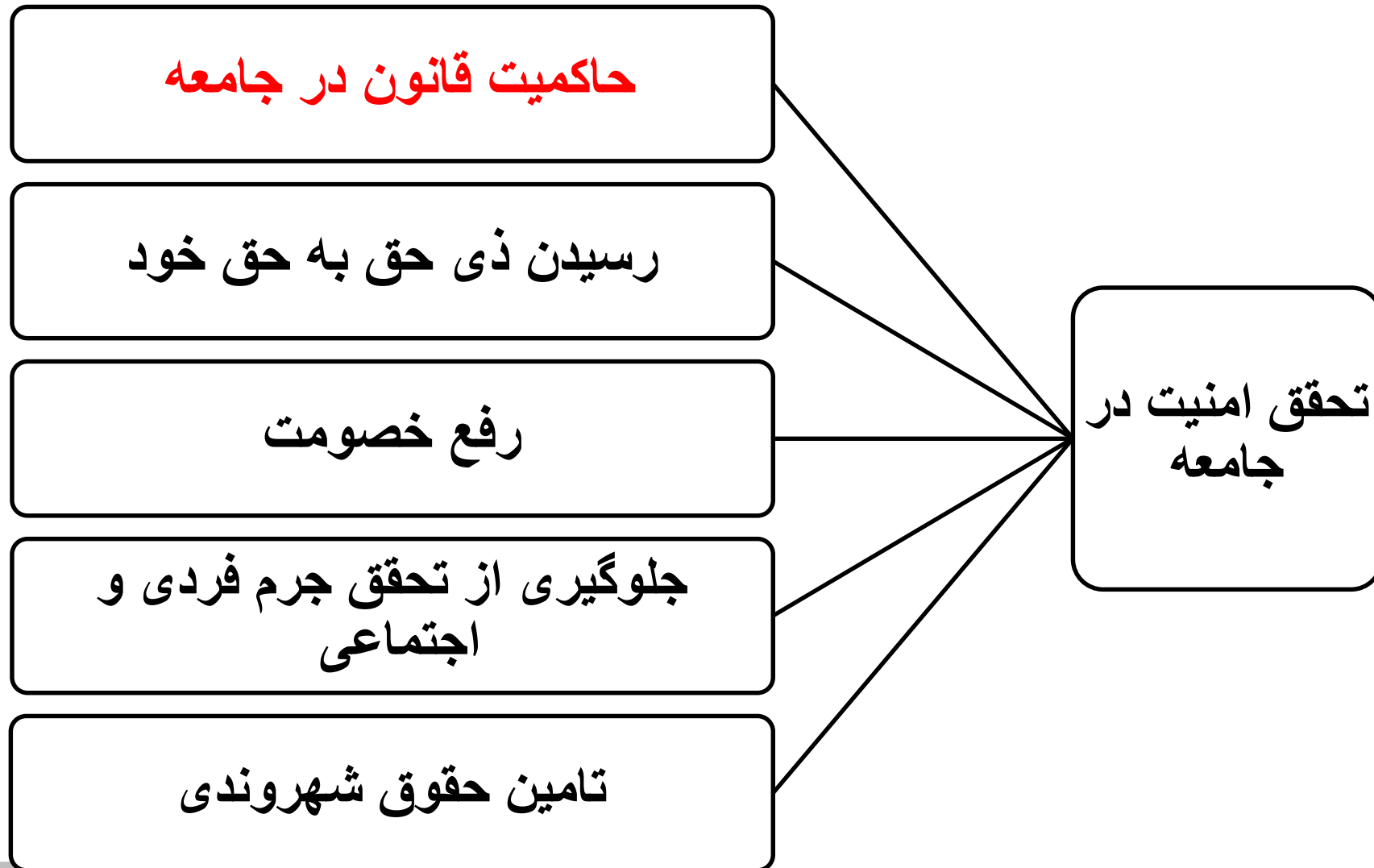
اهداف مکتب قضایی اسلام

اهداف مکتب قضایی اسلام

اهداف مکتب قضایی اسلام

**The Rule
of Law**

حاکمیت
قانون در
جامعه

Overview of Overall Scores and Rankings

The table below shows the overall scores and rankings of the *WJP Rule of Law Index 2021* in alphabetical order. Scores range from 0 to 1, with 1 indicating the strongest adherence to the rule of law.

Country/Jurisdiction	Overall Score*	Change in Overall Score*	Global Rank	Change in Global Rank†	Country/Jurisdiction	Overall Score*	Change in Overall Score*	Global Rank	Change in Global Rank†
 Afghanistan	0.35	-0.01	134	1 ▼	 Dominica	0.58	0.00	53	0
 Albania	0.49	-0.01	83	2 ▲	 Dominican Republic	0.48	0.00	94	3 ▲
 Algeria	0.49	0.00	82	8 ▲	 Ecuador	0.48	0.00	92	1 ▲
 Angola	0.43	0.00	114	4 ▲	 Egypt, Arab Rep.	0.35	-0.01	136	0
 Antigua and Barbuda	0.63	0.00	39	2 ▲	 El Salvador	0.48	-0.02	95	4 ▼
 Argentina	0.56	-0.02	56	1 ▼	 Estonia	0.81	0.00	11	1 ▲
 Australia	0.79	-0.01	13	0	 Ethiopia	0.41	0.00	122	2 ▲
 Austria	0.81	0.00	9	0	 Finland	0.88	0.00	3	0
 The Bahamas	0.61	0.00	47	1 ▲	 France	0.72	-0.01	23	0
 Bangladesh	0.40	-0.01	124	1 ▲	 The Gambia	0.49	-0.02	89	8 ▼
 Barbados	0.65	0.00	35	1 ▲	 Georgia	0.61	0.00	49	0
 Belarus	0.48	-0.04	97	21 ▼	 Germany	0.84	0.00	5	1 ▲
 Belgium	0.79	0.00	14	2 ▲	 Ghana	0.55	-0.01	58	0
 Belize	0.48	0.00	93	3 ▲	 Greece	0.61	0.00	48	1 ▼
 Benin	0.49	-0.01	91	3 ▼	 Grenada	0.59	0.00	50	1 ▲
 Bolivia	0.39	0.00	129	2 ▲	 Guatemala	0.44	-0.01	109	0
 Bosnia and Herzegovina	0.52	0.00	72	1 ▼	 Guinea	0.41	-0.01	120	1 ▲
 Botswana	0.59	-0.01	51	1 ▼	 Guyana	0.50	0.00	78	2 ▲
 Brazil	0.50	-0.01	77	3 ▼	 Haiti	0.38	-	132	-
 Bulgaria	0.54	-0.01	62	2 ▼	 Honduras	0.39	-0.01	126	0
 Burkina Faso	0.50	0.00	75	2 ▲	 Hong Kong SAR, China	0.75	-0.02	19	0
 Cambodia	0.32	-0.01	138	0	 Hungary	0.52	-0.01	69	2 ▼
 Cameroon	0.35	-0.01	135	0	 India	0.50	-0.01	79	3 ▼
 Canada	0.80	-0.01	12	1 ▼	 Indonesia	0.52	-0.01	68	2 ▼
 Chile	0.66	-0.01	32	0	 Iran, Islamic Rep.	0.42	-0.01	119	0
 China	0.47	-0.01	98	2 ▼	 Ireland	0.81	-	10	-
 Colombia	0.49	-0.01	86	2 ▼	 Italy	0.66	0.00	34	0
 Congo, Dem. Rep.	0.35	0.00	137	0	 Jamaica	0.57	0.00	55	1 ▲
 Congo, Rep.	0.42	-	118	-	 Japan	0.79	0.01	15	2 ▲
 Costa Rica	0.68	-0.01	31	0	 Jordan	0.55	-0.02	59	2 ▼
 Côte d'Ivoire	0.45	-0.02	105	2 ▼	 Kazakhstan	0.52	0.00	66	3 ▲
 Croatia	0.61	-0.01	46	0	 Kenya	0.44	0.00	106	4 ▲
 Cyprus	0.68	-	28	-	 Korea, Rep.	0.74	0.00	20	0
 Czech Republic	0.73	0.00	22	1 ▼	 Kosovo	0.55	0.00	60	1 ▲
 Denmark	0.90	0.00	1	0	 Kyrgyz Republic	0.47	-0.02	99	4 ▼
					 Latvia	0.71	-	24	-

*Scores and change in scores are rounded to two decimal places.

†The change in rankings was calculated by comparing the positions of the 128 countries and jurisdictions measured in the 2020 Index with the rankings of the same 128 countries and jurisdictions in 2021, exclusive of the 11 new additions to the 2021 Index. The 11 new countries and jurisdictions added

Overview of Overall Scores and Rankings

- Country/Jurisdiction Iran, Islamic Rep.
- Overall Score* 0.42
- Global Rank – 0.01
- Change in Overall Score* **119** *
- Change in Global Rank† 0

Defining the Rule of Law

- **Defining the Rule of Law**
- **Effective rule of law reduces corruption, combats poverty and disease, and protects people from injustices large and small.**

تعریف حاکمیت قانون

فساد را کاهش می دهد

با فقر و بیماری مبارزه می کند

مردم را از بی عدالتی های کوچک و بزرگ محافظت می کند.

حاکمیت قانون
مؤثر

تعریف حاکمیت قانون

- حاکمیت قانون مؤثر، فساد را کاهش می دهد، با فقر و بیماری مبارزه می کند و مردم را از بی عدالتی های کوچک و بزرگ محافظت می کند.

The Four Universal Principles of the Rule of Law

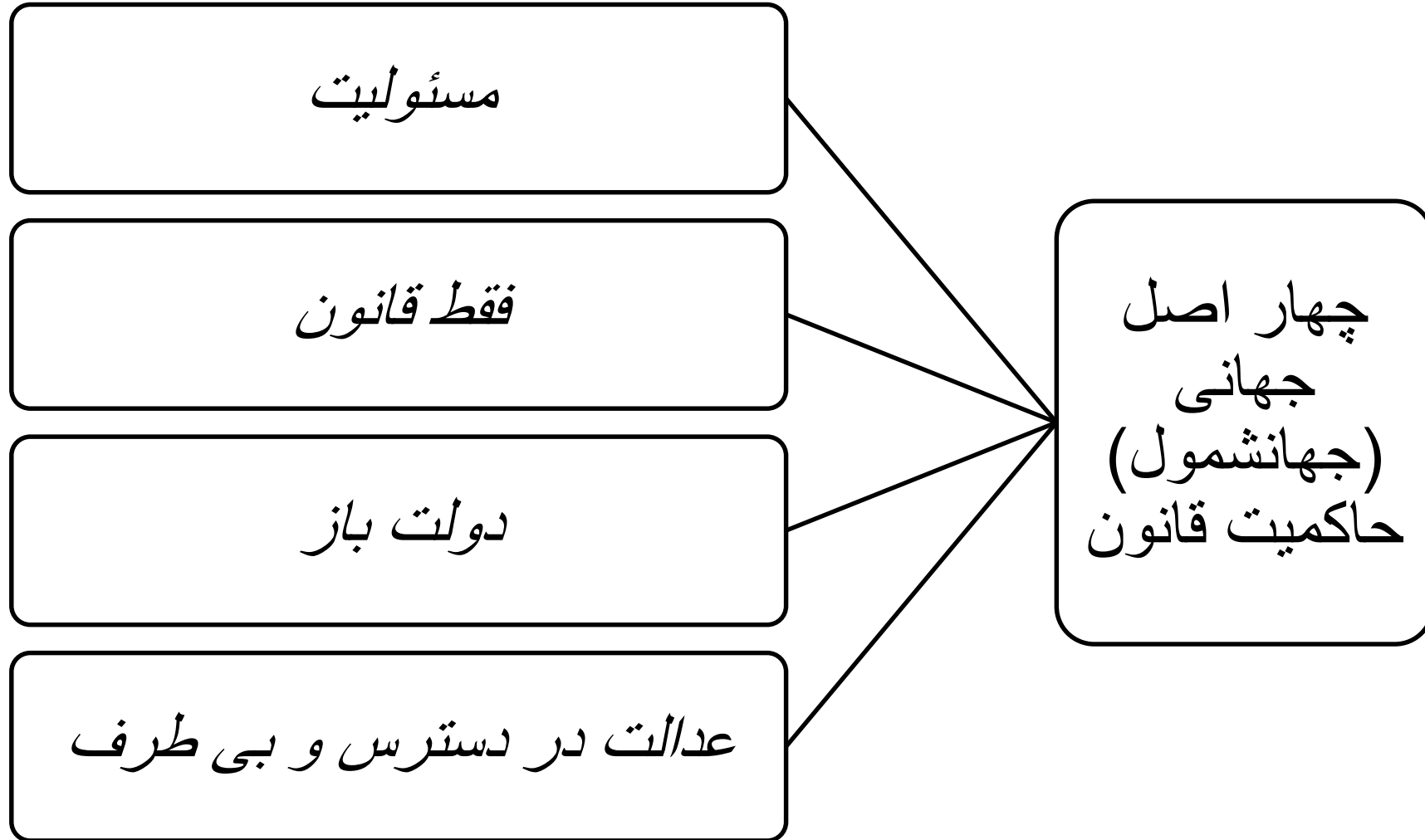
- **The Four Universal Principles of the Rule of Law**
- **The World Justice Project** defines the rule of law as a durable system of laws, institutions, norms, and community commitment that delivers:
 - **Universal Principle One**
 - *The government as well as private actors are accountable under the law.*
 - **Accountability**
 - *The law is clear, publicized, and stable and is applied evenly. It ensures human rights as well as property, contract, and procedural rights.*
 - **Universal Principle Two**
 - **Just Law**
 - *The processes by which the law is adopted, administered, adjudicated, and enforced are accessible, fair, and efficient.*
 - **Universal Principle Three**
 - **Open Government**
 - *Justice is delivered timely by competent, ethical, and independent representatives and neutrals who are accessible, have adequate resources, and reflect the makeup of the communities they serve.*
 - **Universal Principle Four**
 - **Accessible and Impartial Justice**
 - **The four universal principles are further developed in the following eight factors of the annual *WJP Rule of Law Index*.**
 - *Constraints on Government Powers, Absence of Corruption, Open Government, Fundamental Rights, Order and Security, Regulatory Enforcement, Civil Justice, and Criminal Justice.*

چهار اصل جهانی (جهانشمول) حاکمیت قانون

• چهار اصل جهانی (جهانشمول) حاکمیت
قانون

• پروژه عدالت جهانی، حاکمیت قانون را به
عنوان یک سیستم بادوام از قوانین، نهادها،
هنجارها و تعهدات جامعه تعریف می کند که:

چهار اصل جهانی (جهانشمول) حاکمیت قانون

چهار اصل جهانی حاکمیت قانون

• اصل جهانی (جهانشمول) اول

• مسئولیت

• دولت و همچنین بازیگران خصوصی بر اساس قانون پاسخگو هستند.

چهار اصل جهانی حاکمیت قانون

• اصل جهانی (جهانشمول) دوم

• فقط قانون

• قانون شفاف، عمومی و پایدار است و به طور مساوی اعمال می شود. حقوق بشر و همچنین حقوق مالکیت، قرارداد و رویه را تضمین می کند.

چهار اصل جهانی حاکمیت قانون

• اصل جهانی (جهانشمول) سوم

• دولت باز

• فرآیندهایی که توسط آن قانون تصویب،
اجرا، قضاوت و اجرا می شود، در
دسترس، منصفانه و **کارآمد** هستند.

چهار اصل جهانی حاکمیت قانون

- اصل چهارم (جهانشمول) جهانی

- عدالت در دسترس و بی طرف

- عدالت توسط نمایندگان صالح، اخلاقی و مستقل

و افراد بی طرفی که در دسترس هستند، منابع

کافی دارند و ساختار جوامعی را که به آنها

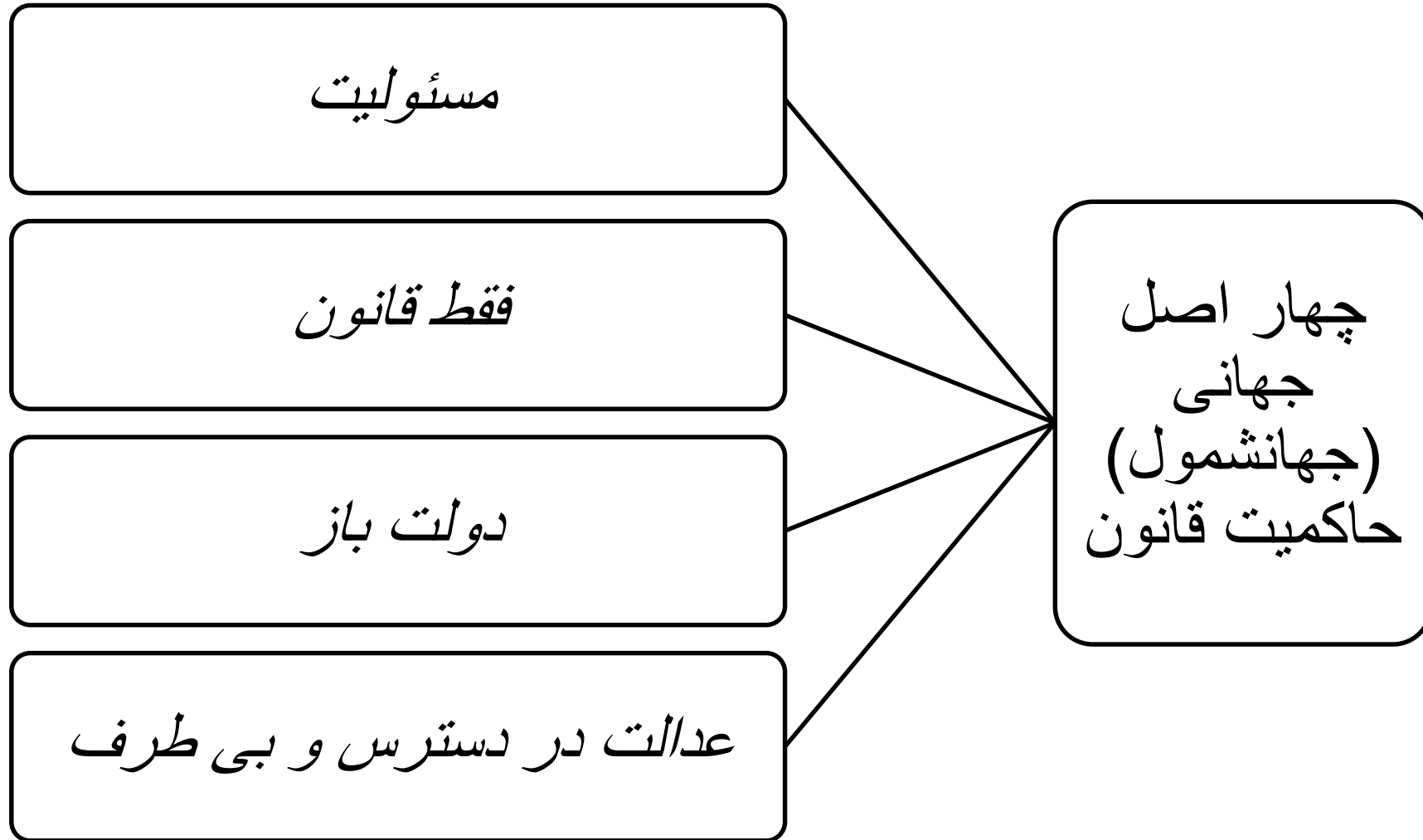
خدمت می کنند منعکس می کنند، به موقع اجرا

می شود.

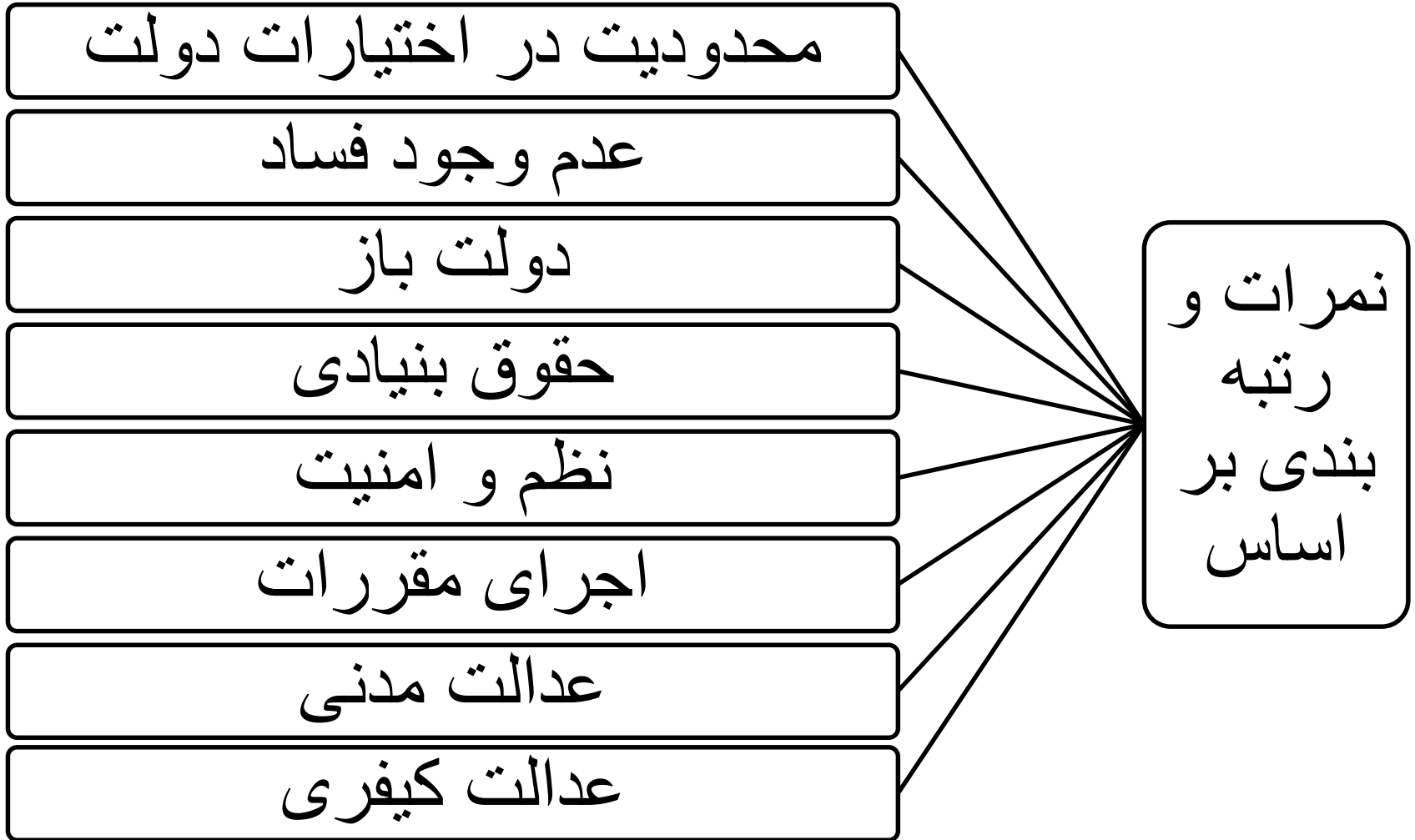
چهار اصل جهانی حاکمیت قانون

- چهار اصل جهانی بیشتر در هشت عامل زیر از فهرست سالانه حاکمیت قانون WJP توسعه می یابد:
- محدودیت در اختیارات دولت، عدم وجود فساد، دولت باز، حقوق اساسی، نظم و امنیت، اجرای مقررات، عدالت مدنی و عدالت کیفری.

چهار اصل جهانی (جهانشمول) حاکمیت قانون

فهرست حاکمیت قانون ۲۰۲۱

Conceptual Framework of the WJP Rule of Law Index

- **Conceptual Framework of the WJP Rule of Law Index**
- **The conceptual framework of the *WJP Rule of Law Index* is comprised of eight factors further disaggregated into 44 sub-factors. These factors and sub-factors are presented below and described in detail in the section that follows.**

چارچوب مفهومی شاخص حاکمیت قانون WJP

- چارچوب مفهومی شاخص حاکمیت قانون WJP
- چارچوب مفهومی شاخص حاکمیت قانون WJP از **هشت** عامل تشکیل شده است که بیشتر به **۴۴** عامل فرعی تفکیک شده است.
- این عوامل و عوامل فرعی در زیر ارائه شده و در بخش بعدی به تفصیل توضیح داده شده است.

Conceptual Framework of the WJP Rule of Law Index

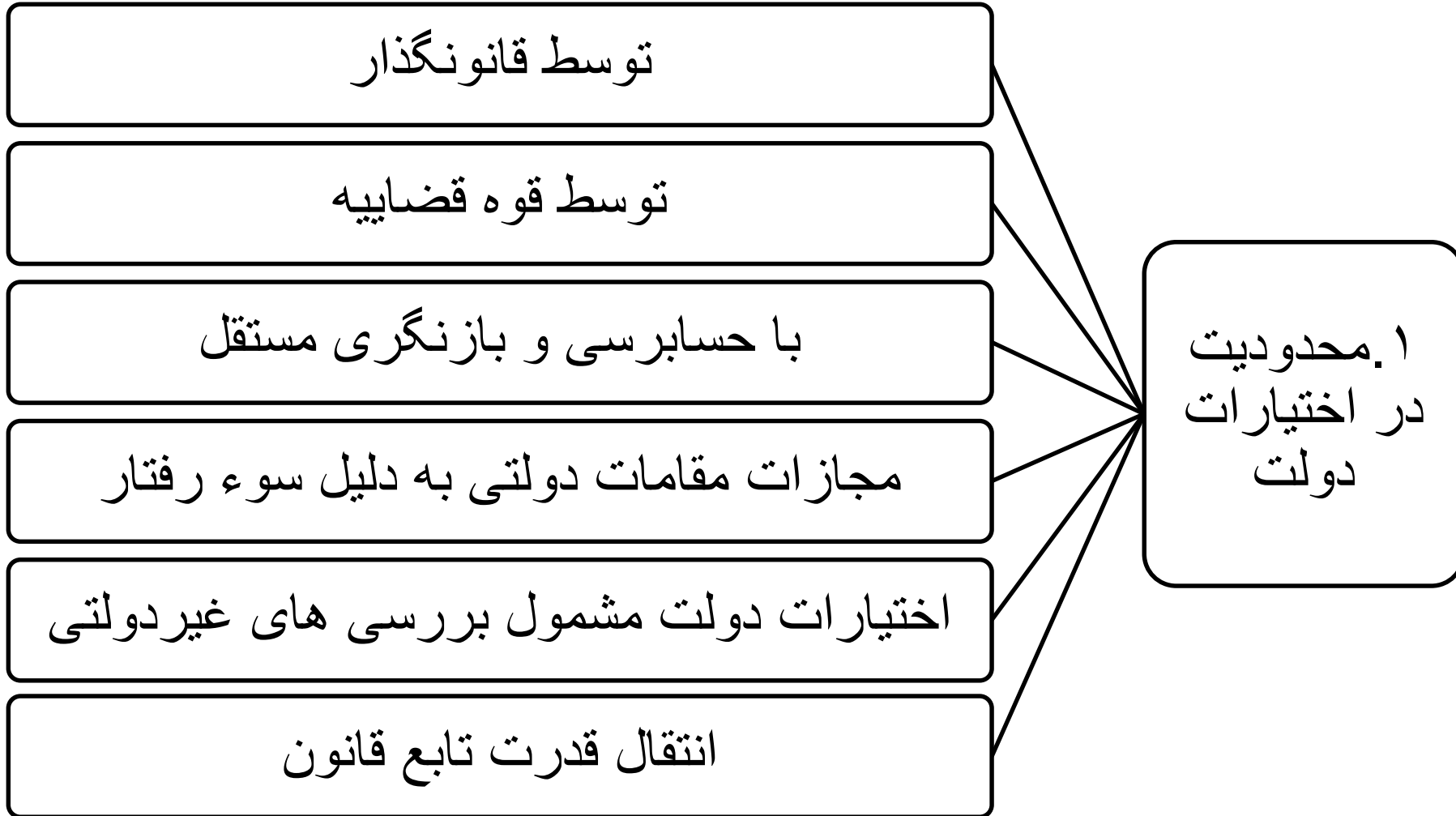
- Factor 1
- *Constraints on Government Powers*
- 1.1 Government powers are effectively limited by the legislature
- 1.2 Government powers are effectively limited by the judiciary
- 1.3 Government powers are effectively limited by independent auditing and review
- 1.4 Government officials are sanctioned for misconduct
- 1.5 Government powers are subject to non-governmental checks
- 1.6 Transition of power is subject to the law

چارچوب مفهومی شاخص حاکمیت قانون WJP

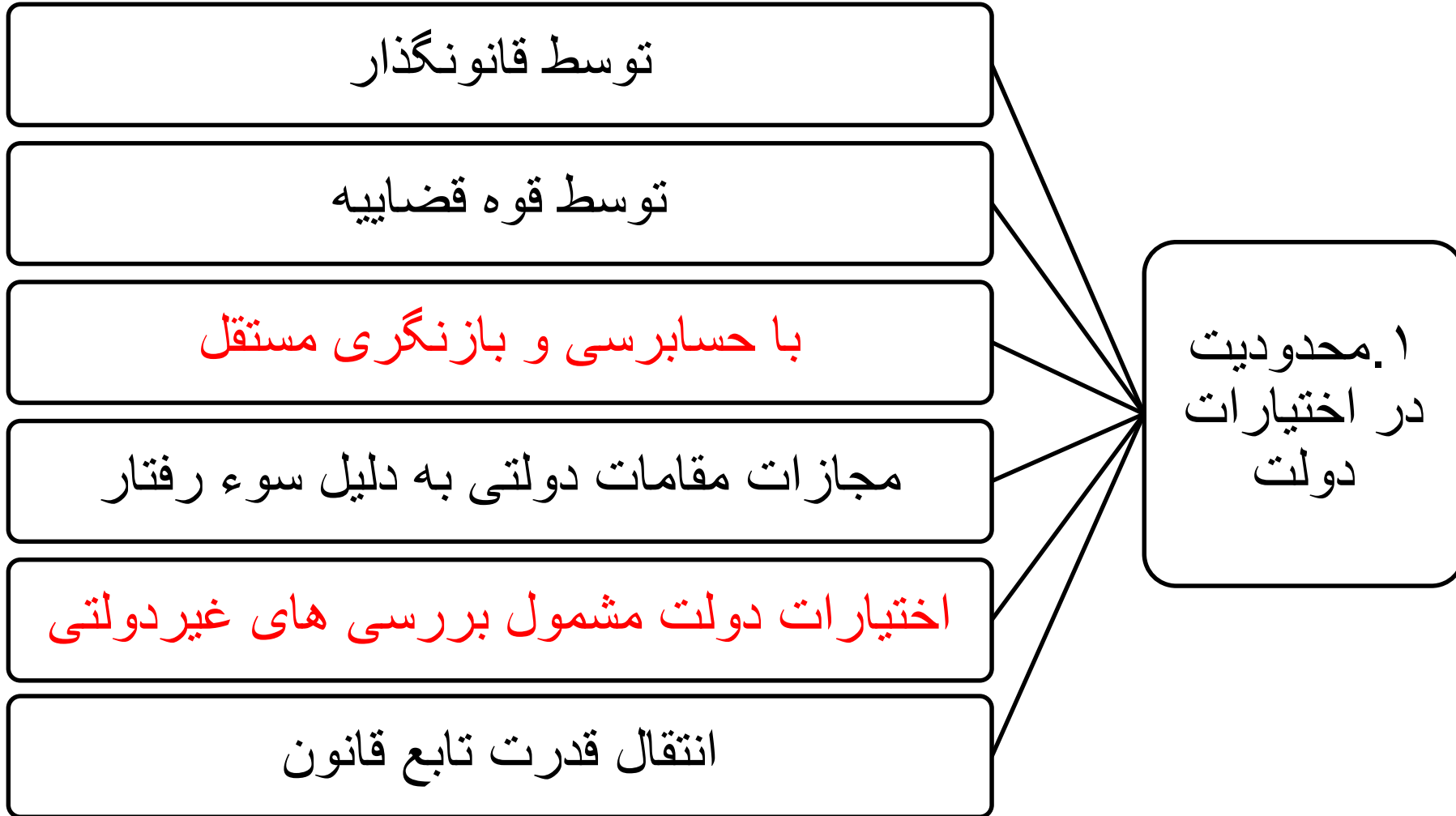
• فاکتور ۱

- محدودیت در اختیارات دولت
- ۱,۱ اختیارات دولت عملاً توسط قانونگذار محدود می شود
- ۱,۲ اختیارات دولت عملاً توسط قوه قضاییه محدود می شود
- ۱,۳ اختیارات دولت عملاً با حسابرسی و بازنگری مستقل محدود می شود
- ۱,۴ مقامات دولتی به دلیل سوء رفتار مجازات می شوند
- ۱,۵ اختیارات دولت مشمول بررسی های غیردولتی است
- ۱,۶ انتقال قدرت تابع قانون است

چارچوب مفهومی شاخص حاکمیت قانون WJP

چارچوب مفهومی شاخص حاکمیت قانون WJP

النصيحة لأئمة المسلمين

- ۱۰۳ - بَابُ مَا أَمَرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِالنَّصِيحَةِ
« ۱ » لِأَئِمَّةِ الْمُسْلِمِينَ وَاللُّزُومِ لْجَمَاعَتِهِمْ، وَ مِنْ هُمْ « ۲ »
- ۱۰۵۸ / ۱. عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ
عِيْسَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ أَبِي نَصْرٍ، عَنْ أَبَانَ بْنِ
عَثْمَانَ، عَنْ ابْنِ أَبِي يَعْفُورٍ: عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ
السَّلَامُ: « أَنْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ خَطَبَ
النَّاسَ فِي مَسْجِدِ الْخَيْفِ، فَقَالَ:

النصيحة لائمة المسلمين

- نَضَرَ اللَّهُ «٣» عَبْدًا سَمِعَ مَقَالَتي، فَوَعَاها «٤» وَ حَفَظَهَا «٥»، وَ بَلَّغَهَا مَنْ لَمْ يَسْمَعْها «٦»؛ فَرُبَّ حَامِلٍ فِيقَه غَيْرِ فِيقِه، وَ رَبِّ «٧» حَامِلٍ فِيقَه إِلَيَّ «٨» مِنْ هُوَ أَفْقَه مِنْهُ، ثَلَاثٌ لَا يُغْلُ عَلَيْهِنَّ «٩» قَلْبُ امْرِئٍ مُسْلِمٍ: إِخْلَاصُ الْعَمَلِ لِلَّهِ، وَ النَّصِيحَةُ لِأُمَّةِ الْمُسْلِمِينَ، وَ الْإِزْوَمُ لِجَمَاعَتِهِمْ؛ فَإِنْ دَعَوْتَهُمْ مَحِيطَةً مِنْ وَ رَأَيْتَهُمْ «١٠»، الْمُسْلِمُونَ «١١» إِخْوَةٌ تَتَكَافَأُ «١» دِمَاؤُهُمْ، وَ يَسْعَى بِذِمَّتِهِمْ «٢» أَدْنَاهُمْ. «٣»

النصيحة لائمة المسلمين

- (١). في «ف»: «من النصيحة».
- (٢). في «ف»: «ومن معهم». و في «بر»: «ومن هم منهم». و قوله: «مَنْ» استفهام خبر مقدّم، و «هم» مبتدأ مؤخر، و الجملة مجرورة محلاً عطفاً على «ما».
- (٣). نَضَرَ و جَهَّه، أي حَسُن. و نَضَرَ اللهُ و جَهَّه، أي جَعَلَهُ حَسَنًا. و كذا نَضَرَ اللهُ و جَهَّه، و أَنْضَرَ اللهُ و جَهَّه. و إذا قلت: نَضَرَ اللهُ امرأً، تعني نَعَّمه. راجع: الصحاح، ج ٢، ص ٨٣٠ (نضِر).
- (٤). «فوعاها»، أي حفظها و فَمَّهها. راجع: النهاية، ج ٥، ص ٢٠٧ (وعا).
- (٥). في الأمالي للصدوق و الخصال و الأمالي للمفيد و الوسائل، ج ٢٩: -/ «وحفظها».

النصيحة لائمة المسلمين

- (٤). في مرآة العقول: «يسمعها» بدون لم.
- (٧). في «بح»: /- «ربّ».
- (٨). قوله: «إلى» متعلّق بمقدّر خبر «ربّ حامل».

النصيحة لائمة المسلمين

- (٩). في «بف» و شرح المازندراني:- / «عليهن».
- و قوله: «لا يُغَلُّ» إمّا من الإغلال، و هو **الخيانة** في كلّ شيء. أو هو يَغَلُّ من الوُغُول بمعنى **الدخول في الشرّ**، أو من الغلّ، و هو **الحقد و الشحناء**، أي لا يدخله حقد يزيله عن الحقّ. و «عليهن» في موضع الحال، تقديره: لا يغلّ كائناً عليهنّ قلبٌ مؤمن. و المعنى: أنّ هذه الغلال الثلاث تُستصلح بها القلوب فمن تمسك بها طهر قلبه من الخيانة و الدغلّ و الشرّ. راجع: النهاية، ج ٣، ص ٣٨١ (غل).
- (١٠). أي محيطة بهم من جوانبهم و شاملة كلّهم، لا يشدّ عنها أحد منهم. و في «ب، ض»: «مَن» بفتح الميم. و يبعده عدم كون «أحاط» متعدّياً بنفسه.

النصيحة لائمة المسلمين

- (١١). في الأمالي للمفيد: «المؤمنون».
- (١). في «ج، بس»: «يتكافأ».
- (٢). في الوافي: «الذمة و الذمام بمعنى العهد و الأمان و الضمان و الحرمة و الحقّ. و سمى أهل الذمة لدخولهم في عهد المسلمين و أمانهم، و منه الحديث «يسعى بذمتهم أدناهم»: إذا أعطى أحد من الجيش العدو أماناً جاز ذلك على جميع المسلمين و ليس لهم أن يخفروه و لا أن ينقضوا عليه عهده». و نقل المجلسي عن بعض مشايخه أنه قرأ: «يسعى» على بناء المجهول. ف «أدناهم» بدل من الضمير، أو مفعول مكان الفاعل. ثم جعله ما فيه التكالّف.
- (٣). الأمالي للمفيد، ص ١٨٦، المجلس ٢٣، ح ١٣، بسند آخر. و في فقه الرضا، ص ٣٦٩، من قوله: «ثلاث لا يغلّ عليهنّ» إلى قوله: «اللزوم لجماعتهم»؛ و في تحف العقول، ص ٤٢ و تفسير القميّ، ج ١، ص ١٧٣، و ج ٢، ص ٤٤٦ عن النبيّ صلى الله عليه و آله، مع اختلاف يسير الوافي، ج ٢، ص ٩٨، ح ٥٥١؛ الوسائل، ج ٢٧، ص ٨٩، ح ٣٣٢٨٨، إلى قوله: «إلى من هو أفقه منه»؛ و ج ٢٩، ص ٧٥، ح ٣٥١٨٦.